

EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDES MUUDETI TÖÖPUUDUSE MÄÄRATLUST¹

Viimastel aastatel on Eurostat teinud edusamme Euroopa Liidu liikmesriikides kasutatava tööpuuduse mõiste ühtlustamisel. Seejuures on lähtutud Rahvusvahelise Töö Organisatsiooni (ILO) soovitusest. Selle tulemusena võttis Euroopa Komisjon 2000. aasta septembris vastu määruse², mida praegu liikmesriikides ellu viiakse. Alljärgnevalt on ära toodud tööpuuduse vana ja uue määratluse peamised erinevused ja viimaste mõju tööpuuduse mõõtmise tulemustele.

Vana definitsiooni kohaselt sisaldas töötute arv kõiki konkreetsetesse vanusepiiridesse jäävaid inimesi, kes olid tööta, st ei olnud palgatöötajad ega füüsilisest isikust ettevõtjad, ning kes oleksid olnud valmis teatud aja (kahe nädala) jooksul tööle hakkama. Lisaks sellele pidid nad küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul olema otsinud tööd – astunud konkreetseid samme palgatööliseks või füüsilisest isikust ettevõtjaks saamiseks. Kuna aga iga liikmesriik võis ise kehtestada töötuse statistika aluseks oleva vanuse ülem- ja alampiiri ning määratleda perioodi, mille jooksul inimene võib küll töötada, kuid ta loetakse siiski töötute hulka, samuti otsustada, mis on aktiivne või passiivne töötamine, põhjustas mõistete erinevus lahknevusi ka tööpuuduse statistikas.

Et vähendada tõlgendamiserinevusi, määratleb uus definitsioon töötuse arvestusse kuuluvate isikute miinimum- ja maksimumvanuse. Nendeks on vastavalt 15 ja 74 eluaastat. Täpselt on paika pandud ka ülempiir ajale, mille jooksul inimene võib töötada, kuid siiski kuuluda töötute hulka. Uue määruse kohaselt on piiriks vähem kui üks tund tööd nädalas. Teisisõnu, inimesed, kes töötavad nädalas tunni või rohkem, loetakse hõivatute hulka. Samuti on konkretiseeritud, mida loetakse aktiiv-

seks töötamiseks. Selle hulka kuulub ühenduse võtmine riikliku või eratööhõiveagentuuriga või otse tööandjatega. Kuid selleks, et ühendusseastumist loetakse aktiivseks töötamiseks, tuleb riikliku tööhõiveagentuuri esmakordsel külastusel end kartoteegis registreerida, et agentuur saaks uurida võimalike vabade töökohtade olemasolu või pakkuda omal algatusel vaba töökohta. Seega ei lähe töötotsija kande uuendamine tööhõiveagentuuri kartoteegis puht halduskaalutlustel aktiivse töötamisena arvesse. Täpsemad reeglid on paika pandud ka hooajatööliste ja ajutiselt töölt vabastatute kohta.

Uut definitsiooni rakendatakse alates 2001. aasta jaanuarist. Kuid tõenäoliselt läheb selle täielikuks rakendamiseks kõigis liikmesriikides vähemalt kaks aastat, sest mõnes riigis tuleb andmekorjelehti muuta ja neisse küsimusi lisada. Seetõttu pole ka võimalik arvutada tagasiulatuva andmeid ja aegridades tekib statistiline lahknevus. Uus tööhõive mõiste võib vähendada hinnangulist tööpuudust ühisrahapiirkonnas. Siiski pole praegu veel selge, kuidas täpselt mõjub uue mõiste rakendamine europa piirkonna tööpuuduse andmetele. Rakenduspäriodi jooksul on vaja seda tähelepanelikult jälgida, et eristada tegelikke suundumusi puht statistilisest efektist.

¹ Tõlgitud Euroopa Keskpanka bülletääni 2001. aasta märtsikuu numbrist (*ECB Monthly Bulletin, March 2001*, lk 37).

² Euroopa Komisjoni määrus (EÜ) nr 1897/2000, 7. september 2000, mis rakendab Euroopa Nõukogu määrust (EÜ) nr 577/98 tööpuuduse käibemääratlusega seotud tööjõu valikuuringu korraldamise kohta Ühenduses.